

62

ΜΕΛΙΣΣΑΝΘΗ

Ο ΓΥΡΙΣΜΟΣ

Τ
Ο
Υ

Α
Σ
Ω
Τ
Ο
Υ

ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ
*Αθήνα 1936

ΜΕΛΙΣΣΑΝΘΗ

2432

Ο ΓΥΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΑΣΩΤΟΥ

Γ. Β. ΚΑ
ΖΑΣΟ
ΓΛΟΥ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ: Α. ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΥ
ΒΕΡΑΝΖΕΡΟΥ 29
ΑΘΗΝΑ - 1936

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΣΤΙΑΣ ΝΕΑΣ ΣΜΥΡΝΗΣ
Π. Π. ΕΙΣΛΕΓΩΝ
ΕΠΙΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ
ΕΜΠΡΕΑ
ΑΓΟΡΑ
Εργ. Καραγιάννη

Ο ΓΥΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΑΣΩΤΟΥ

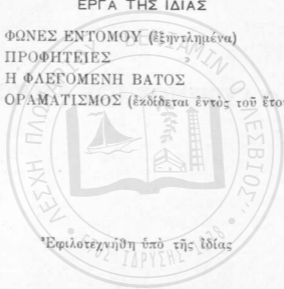
ΕΡΓΑ ΤΗΣ ΙΔΙΑΣ

ΦΩΝΕΣ ΕΝΤΟΜΟΥ (βξηντλημένα)

ΠΡΟΦΗΤΕΙΕΣ

Η ΦΛΕΓΟΜΕΝΗ ΒΑΤΟΣ

ΟΡΑΜΑΤΙΣΜΟΣ (έκδίδεται έντός του έτους)

*Επιλοτέχνηθη υπό τής Ιδίας

Με τὸ δισάκι τοῦ ἀναχωρητῆ στὸν ὄμο
ὡς πότε θὰ πορεύομαι τὸ σκληρὸ δρόμο ;
Κανεὶς σταθμὸς στὴν ἐξαντλητικὴ πορεία
Ὁ, πότε θὰ με ἀνακαλέσει ἀπ' τὴν ἐξορία ;
—Τὶ ἐπόθησα βαθειὰ νὰ κοιμηθῶ
μὲς στῆς ἀνυπαρξίας τὸ βυθό.—

Σὲ κάθε βῆμα νέο σταυροδρόμι πάλι
Σὲ κάθε βῆμα κι' ἓνα δίλημμα προβάλλει.

Τάχα ὀδηγεῖς τὰ βήματά μου
σὲ κάποιαν ὁδὸ μυστικὴ ;
Πένθιμη ἠχοῦνε μουσικὴ
συρμένες οἱ ἀλυσίδες χάμου...

Πάνω στὴν ἄγωνα ἄμμο, σ' ἐχθρικὲς
ἀλέφαντες ἐκτάσεις, ἐκτυφλωτικὲς
—ποῦ πυρπολοῦν ἥλιοι θανατηφόροι—
τῶν λουλουδιῶν μου ὄλοι ἀπωλέσθηκαν οἱ σπόροι.

.....

Είναι πολὺς ὁ δρόμος μου!
Ἔχω μπροστά μου δρόμο ἀκόμα..
κι' ἀπὸ τὸ βάρος τοῦ σταυροῦ λυγίσεν ὁ ὄμος μου
καθὼς λουλοῦδι πρὸς τὸ γῶμα.

Ἄκόμη τὸ φεγγάρι εἶναι λειψό...

Διψῶ!

Παντοῦ στὴ γῆ ὅπου βρῆκα μιὰ σκισμάδα
τὴ μαλλιασιμένη, πάνω, γλώσσα μου ἔχω σύρει

Τοῦ κάμπου τὸ λιοπύρι
μου ρούφηξε ὅλη τὴν ἰκμάδα.

ὦ, πῶς με καίει τῆς δίψας μου ἡ πληγὴ!

Γι' αὐτό, λοιπόν, μοῦ ἀνοιξες τῶν δακρυῶν μου τὴ πηγὴ
τόσο ἄφθονη, στὸν ἄγονό μου ἄγωνα;

Μά, ὦ, τῆς Ἐπαγγελίας σου, νά, τὸν ἀμπελώνα
βλέπω στοῦ ὁράματός μου ποῦ ἀνθίσει τὴ γῆ!...

Γιατί μ' ἔρριξες τῶρα σ' ἄλλη
χειρότερη κατοικία ;
Σωπαίνεις πάλι ;
Ἦ, πρόσταξε νὰ σταματήσω πιά.
Ἄπαύδιστα ! Ποῦ κρύβεσαι λοιπόν ;
ποῦ βρίσκεται ὁ ὑπερασπιστής
τῶν ταπεινῶν ;

Θεὸς κανεῖς
δὲν ζυγιάζει τὰ δάκρυά μου ;
Δὲν ἀποκρίνεσαι στὸ ἐρώτημά μου
Σὰν τὸ σκουλήκι μὲ συνθλίβεις χάμου
κάτω ἀπὸ τῆς σιωπῆς σου τὸ βαρὺ πέλμα
Μὰ τῆς μακαριότητός σου, ἐγώ, τὸ τέλμα
θ' ἀναταράζω μὲ τὰ βογγητά μου.
Τὸν οὐρανὸ σου θὰ τρυπῶ μὲ τὸ τριβέλι
τῆς ἀπορίας μου. Κι' ὄργισμένα βέλη
στὸ ἄπειρο θ' ἀκοντίζω
Σαράκι μὲς στὸ σῶμα σου θὰ τρίζω
κι' ἀνάμεσα στὰ οὐράνια καὶ στὴ γῆ
θὰ δέρομαι παράτονη κραυγῆ.
Βραχνᾶς μὲ τῆς φρικῆς μου τὰ νύχια
θ' ἀνασκαλεύω τοῦ Ἀπόλυτου τὰ μύχια

Γιατί ἔτσι μὲ τιμώρησες δὲν ξέρω. Ὡστόσο
ἦρθε ἡ σειρά μου νὰ σὲ ταπεινώσω
Κι' ἂν εἶσαι Σὺ τῶν πάντων ὁ ποιητής
μὰ νὰ μὲ κάνεις νὰ σωπάσω ἀδυνατεῖς
Μάθε, λοιπόν, κι' ἄς μὲ κυττάξεις ἀπὸ πάνω
Σὺ, δὲν μπορεῖς, ἐγὼ μπορῶ, ὅμως, νὰ πεθάνω!

Ἄν' ἀμέσῃ ἀπ' τῆ στέγη μου τὴν ἀχρυσένια
εἶδα νὰ μὲ κυττοῦν τὰ μάτια σου τὰ ζαφειρόνια
Βγάξεις λίγο ἀπ' τὴν πληγὴ μὲν τὸ ἀναπτό δαυλί
Θεέ μου, μήπως πρὶν ἐφώναξα πολὺ ;
Σοῦ ὕψωνα ὡς τ' ἀστέρια οὐρανοξύστη
τῆς λατρείας μου τὸ καμπαναριό
Μὰ ὅμως ἄρκετὴ δὲν εἶχα πίστη
καὶ μὲ νίκησε τῆς δεξίαις τὸ θεριό.
Νὰ πηδήξω μ' ἀνοιγες τὴν ἀγκαλιά σου
καὶ τὴν τελευταία στιγμή φώναξα : « Στάσου !
— ἐνῶ δὲν εἶχα παρὰ γὰ σφαλίσω
τὰ βλέφαρα καὶ νὰ σὲ ἀκολουθήσω —
Τάχατε πῶς καρτεροῦσα ἀκόμη ἓνα σου νεῦμα
κι' ὄλο γάντζωνα στὴν ὄχθη ἀντίθετα ἀπ' τὸ ρεῦμα
Μέσα στὴ θεϊκὴ τῶν νόμων σου ἁρμονία
μόνη ἐγὼ παραφωνία.
Μιὰ μικρὴ ἡμουνά ποῦ ὑψώθηκε σταγόνα
ἀπὸ τὸ νοῦ τὸν ἀλαζόνα
κι' ἐξατμίστηκε μάταια στὸν ἀέρα...

.....

Είνα νύχτα !...

—μέσ στο λήθαργό μου, ώ, ξγνοια μου, αλύχτα—

Ξέρω ότι άγρυπνάς πάνω στο βουνά
κατερόντας ένα σήμα φωτεινό
στον παθών τὰ πέλαγα —ένα φάρο
Μη τής προσευχής μου δεις τον άσπρο γλάρο
μέχοι έμένα για να οδηγηθείς.

Είνα νύχτα... Κι' ό ύπνος μου βαθύς,

'Απ' τής νάρκης μου τὰ βύθη

Κύριε, με καλεις

μέ τις άστραπες τής άπειλής.

Χάθηκε κι' αποκοιμήθη
ξένοιαστα ἡ ψυχὴ
στοῦ ἀπαιρέτου σου ἀπέραντου μανδύα
μιά πτυχὴ.
Τῆς ἐπίκλησῆς σου ἡ μελωδία
—θάλασσα ἀργυρῆ—
πῶς τὸ κύμα της ν' ἀφάξει μέγχοι ἐμένα;
δὲν μπορεῖ
Τὴ σπαθίζει φρενιασμένα
τῶν παθῶν ἡ ὄρδη
σπάζοντας τῆς ἀρπας σου μιά-μιά χορδή.

.....

Εἶναι ἄγνωστοι καὶ σκοτεινοὶ
οἱ κλέφτες οἱ νυχτερινοί.

Ποῦ σ' ἔχασα ; Σὲ ποιά κακοτοπιά ;
Σὲ ποιά νύχτα ἀξεδιάλυτη ; Σὲ ποιά
φοβερή, μέσα, καταγίδα ;

Ἢ μὴ γελάστηκα πῶς σὲ εἶδα
καὶ σὲ γροῖβω ἀκόμη ;

— Πῶς μοῦμεινε τούτη ἡ ἀνάμνηση ἡ γλαυκὴ! —

Σὲ πολυσύχναστο, μήπως, σταυροδρόμι
σ' ἔχασα ; Γιὰ σὲ στράτα ἐρημικὴ ;

Ὅμως μπορεῖ κι' ἓνα μικρούτσικο λιθάρι
τὸ φωτεινὸ σου νὰ μοῦ κρύβει ἀχνάρι

Μ.

*
* *

Δὲν ἀκούω τὸ μήνυμά σου πιά
Τόσο ἔχω, λοιπόν, ἀπ' τὴν ὁδὸ σου ξεμακρύνει ;
Τοῦ Εὐαγγελισμοῦ σου οἱ κρίνοι
πῶς σὲ τέτοια ἐφύτρωσαν κακοτοπιά ;

Τὸ φιδίσιο, πάλι, μονοπάτι
μ' ἔβγαλε σὲ ξέφωτη καμπή.
Ἡ φωνή σου νᾶναι τούτη, γιὰ ἀνταπάτη
ποῦ ὄρθρους χαμπανίζει στὴ σιωπῇ ;
Μιά σὲ βρίσκω, μιὰ σὲ γίνω
Πρὸς τὰ κάτω, τάχα, ὀδυνῶ ἢ πρὸς τ' ἄπάνω ;

Ποιὸ βαθὺ σκοτάδι μὲ κυκλώνει πίσω
Κι' ἴσως νᾶναι μιὰ στιγμή πρὶν σ' ἀντικρύσω !

* *

Για ποιό είναι οι νοσταλγίες μου άγνωστο αγαθό ;
πού πήγαινα πριν αποκοιμηθῶ ;...

Του τραγουδιστή τῆ λύρα
φέρνοντας στὸν ὄμο μου
χτύπησα ὀψιόντας κάθε θύρα
νά μου δείξουν τὸ χαμένο δρόμο μου
Μὰ γι' ἀπάντηση νέα ἐρώτησή τους πῆρα
Ἔσκυψε ἡ ψυχὴ μου γιὰ νὰ δεῖ
μὲς στὰ μάτια τους τὴν ἄγνωστή μου εἰδή
μὰ στὸ κάθε βλέμμα
ποὺ τὸ θόλωνε τὸ μίσος μ' αἶμα
ἢ τὸ σκέπαζε τοῦ ψεύδους βλεφαρίδα
διάφορη καὶ τῆ μορφῆ μου πάντοτε εἶδα.
Σ' ὅλους ἀπλώσα τὸ χέρι
μὰ δὲν ἄκουσα κανένα, ὡς τώρα, νὰ προφέρει
τ' ὄνομά μου τὸ πραγματικὸ
Κι' ἔφυγα μὲ βῆμα βιαστικὸ
σιτῆς μόνωσης κλείστηκα τὸν τοῖχο
τὴν πλούσια τους ἐλεημοσύνη ἄδειασα χάμον
δοκίμασα κάθε ὀβολό τους πάνω στὴν καρδιά μου
μὰ βγάζουν ὅλοι κίβδηλο ἦχο...

.....

Ἄπο ποτε νᾶχε, τάχα, ξεκινήσει
ἢ ἀχτίνα αὐτῆ γιὰ νὰ μὲ συναντήσῃ
τὴν ὠρισμένη αὐτῆ στιγμή
σὲ τοῦτο τὸ δρομὶ
τοῦτο τὸ βράδυ
καὶ κάτω ἀπ' τ' ὠρισμένο αὐτὸ τῶν οὐρανῶν σημάδι ;

Σὰν τῶν μεγάλων φοινικῶν τῆ γύρη
ποῦ ἀνθοὶ τὴν προσδοκοῦνς στειροὶ
καὶ πάνω ἀπ' τὶς ἐρήμους ταξιδέβει
ἔτσι κι' ἡ μυστικὴ μου θέληση ὅλο ὀδεγεῖ
πάντοτε πρὸς ἐσένα
Κι' ὅταν ἀκόμα ἀποσταμένα
τ' ἀδύναμά μου πόδια
νὰ προχωρήσουν ἀρνοῦνται ἔμπρὸς σὶὰ ἐμλόδια

Καί δὲν τῶχα ὡς τότε μάθει
 πῶς ἀπ' ἧ' ἀνεξιχνίαστα βάρη
 τῶν βουλῶν μου πορευόμουν πρὸς ἐσένα
 Χρόνια περιπλανήθηκα σιὰ ξένα
 κι' οὔτε εἴναι μαζουνοῦ ἀρώμα, τὸ ἀγέρι
 τὸ μήνυμα δὲν μοῦ εἶχε, τῆς συνάντησής μας, φέρει

Δὲν ἄκουσα τὰ βήματά σου
 πῶς νὰ σταθῶ, τώρα, μπροστά σου;
 Δὲν εἶμαι ἔτοιμη ἀκόμα
 Κάμια μ' ἤνυρες νὰ σέρνομαι στὸ χῶμα.

Γιατί βιάστηκες τόσο;
 Δὲν πρόλαβα ὄλο τὸ χρυσάφι μου νὰ λυώσω
 στῶν δοκιμασιῶν σου τὸ καμίνι
 κι' οὔτε ἡ ἀνοιξή μου πρόλαβε κι' ἐκείνη
 τὸ θαῦμα τῆς στὸ φῶς σου νὰ ξεχύσει
 Κλεισμένη τῆς ἀγάπης μου εἶναι ἡ βρύση
 καὶ μὲς στοὺς τόσους θησαυρούς μου
 δὲν ἐξεχώρισεν ἀκόμη ὁ νοῦς μου
 τί περισσότερο ἄξιζε νὰ σοῦ προσφέρει

.....

Στου Γυρισμοῦ μου τάγια θέρη
 πρέπει νὰ χύσω πολλῶν μόχθων τοὺς ἰδρωτες
 —Στῆς μεταμέλειας μου τὴν ἄρπα οἱ πρώτες νότες
 μόλις ἀρχίνησαν νὰ σιγοτρέμουν τῶσα
 καὶ τῶν δακρύων μου πλησιάζει ἡ μπόρα—

Πρέπει νὰ βράσω σὲ πολλές χύτρες ὀδύνης
 κι' ὅτι ἔχω περιττό
 νὰ λιώσει μὲς στῆς φλόγας μου τὸν πυρετό
 Τοὺς ῥύπους μου δὲ σώσεις ν' ἀποπλύνεις
 χροιάζεται, ἀκόμα, σὲ πολλὰ ποτάμια νὰ λουστῶ
 σὲ συμριδόπειρες πολλές νὰ τροχιστῶ

Ἔχω πολλὴ ἀκατέργαστην οὐσία
 Πολλὰ πρὸς με βαραίνουνε στοιχεῖα
 Ἔχω πολλὰ στὸν κόσμον τοῦτο θησαυρίσει

Πρέπει νὰ λησμονήσω πολλὰ μίση
 καὶ πολλές νὰ ξεχάσω ἀγάπες
 Ἔχω πολλές, ἀκόμη, νὰ περάσω στρατες
 γιὰ νὰ σὲ συναντήσω

Κι' ὡς ν' ἀνοιχτοῦν τῆς Χάρης σου καὶ πάλι οἱ θόλοι
 πρέπει τὴ σκόνῃ τῆς ἀνθρώπινης σοφίας μου ὄλη
 στὶς τρίβους νὰ σκορπίσω

—Πρέπει νὰ κοσκινήσω ὄλη τὴν ἄμμο γιὰ νὰ βρῶ
 ἓνα ψῦγμα ἀπὸ χουσαφί καθαρό—

Ξέρω πῶς κι' ὁ λεπτότερος πέπλος πὺν φορεῖς
γιὰ τὸν ἀμείλιχτον ἥλιο τῆς ἐρήμου εἶναι βαρὺς
Πρέπει, λοιπόν, καὶ στερνά μου νὰ μοιραῶσω ἱμάτια
καὶ σὲ κομματῖα
πάνω στὴ γῆς

τὸ ἄξιον ἔνδυμα ν' ἀφήσω τῆς ψυχῆς.

Τῆς τέχνης μου ν' ἀπαρνηθῶ ὅλα τὰ στολίδια
καὶ τῶν ἀπόκρυφῶν μου λογισμῶν τὰ φίδια
ἔξω ἀπ' τὶς τρυπες τους νὰ βγάλω
—ἀπὸ τὸ πῶ μικρὸ ὡς τὸ πῶ μεγάλο—

Πρέπει

καὶ τῆς στερνῆς, νὰ σκίσω, πλάνης μου τὴ σκέπη
τῆς δόξας σου τὸν ἥλιο ποῦ μοῦ σκέπει
σὰν κρέπι μαῦρο

Πρέπει νὰ κουραστῶ πολὺ ὅσοτον σὲ ξαναῶρω
Μὰ ξέρω ὅτι ἡ μακροθυμία σου δι' θὰ βαρεθεῖ
νὰ περιμένει· τοῦ Ἀσώτου τὴν ἐπιστροφή!

.

ΦΙΝΑΛΕ

Πηγαίνω πρὸς τὸ φῶς ψηλαφῶ
"Ὅλο λεπύνεται, ὄλο καὶ φεγγίζει
τὸ κάλυμμα στὰ μάτια μου μπροστὰ
Σὰν τὸ κελύφι χρυσαλλίδας μόλις ποῦ ραγίζει
σὰν τὸ τουλίπани
ποῦ κάποιο χέρι πάει νὰ σκίσει
σὰν τὴ διάφανη μεμβράνη
τοῦ σπόρου πὸν σὲ λίγο θὰ βλαστήσει

Βγῆκα ἀπὸ μιὰν ἄκρη τῆς αὐλαίας
Τῆς αἰωνιότητος ὁ προβολέας
διαδοχικὰ περνώντας, σταματᾷ
πάνω μου.

Μὲ βλέφαρα κλειστὰ
προχωρῶ στὴ μέση στὴ σκηνὴ
Τώρα, ἐγώ, τοῦ σύμπαντος τὸ κέντρο ἔχω γινῆ
Κάτω ἀπὸ τὸ βλέμμα τοῦ ἡλίου τὸ ζεστό
θὰ χορέψω καὶ θὰ ἐξαφανιστῶ

Στὴν πτήση ἑνὸς οὐράνιου δρόμου
μοῦ πᾶνεται ἡ ἀνάσα στὸ ἀχανές
— Τοῦ ἀτέλειωτου διαστήματος ὅτι πὲς
νοιῶθω στὸ πρόσωπό μου —

Μὰ τῆς βαρύτητας ὁ νόμος
ποῦ ἡ τέχνη τοῦ χοροῦ μου καταργεῖ
μὲ ρίχνει πάλι νικημένη
κάθε στιγμή πάνω σ' ἡ γῆ

Μὲ τὰ χέρια,
ποῦ τείνονται κύπελλα ὡς τ' ἀστέρια
τὰ γυμνασμένα πόδια, τὸν κορμό...
νὰ διαλυθῶ, ὄνειρεύομαι, στὴ μέθη ἑνὸς στροβίλλου
καὶ στηριγμένη στὴν ἄκρη ἑνὸς δαχτύλου
νὰ φτάσω μ' ἕνα πηδῆμα τὸ Θεό !

